

a rabbik kvalifikációjára vonatkozó dispenzációs joggal; az indítványt 64 szóval 50 ellen elvetették. — A 25. §-nál a miniszter kijelenti, hogy a többnyelvű hitközségeknek is teljesen biztosították a vallásszabadságot.

Anyaghalmaz következtében folyó elbeszélésünknek és egyéb közleményeknek el kellett maradniuk.

Előfizetési felhívás.

Tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük február végén lejárt, teljes tisztelettel kérjük, méltóztatassanak előfizetéseiket megújítani, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

Előfizetési feltételek:

egész évre . . . . . 8 frt — kr.
fél évre . . . . . 4 frt — kr.
negyed évre . . . . . 2 frt — kr.

Papok, tanítók és községi hivatalnokoknak:

egész évre . . . . . 7 frt — kr.
fél évre . . . . . 3 frt 50 kr.
negyed évre . . . . . 1 frt 75 kr.

Az „Egyenlőség”
szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, Váci-körút 23. sz.

Naptár.

Vasárnap (1890. február hó 23.) 5650. ador hó (29 n. pos) 3-ika. Hétfő 4-ike. Kedd 5-ike. Szerda 6-ika. Csütörtök 7-ike. Péntek 8-ika. Szombat (sabosz zóchór) 9-ike. Hetiszidra: T'cavéh.

Hazai hírek.

Válasz a válaszra. Dr. Steinherrz Jakab, székesfehérvári rabbi urtól tenti czimmel czikket vettünk, melyben Asbóth János országgyűlési képviselő urnak lapunk multheti számában megjelent cikkére reflektál. A főrabbi ur cikkét — sajnálatunkra — későn vettük; a miért is csak lapunk jövő heti számában fogjuk közételhetni.

Az országos rabbiképző intézetben — mint lapunk multheti számában megirtuk — f. hó 20-án 3 növendéket avattak rabikká. Az intézet temploma már jóval az ünnepély előtt vendégekkel (számos hölgygyel is) zsufolásig megtelt, kik közt ott láttuk Deutsch Sámuel hitközségi alelnököt és Adler Lajos előljárót, Schweiger Márton, az orsz. iroda elnökét és dr. Simon József titkárt; a vizsgálóbizottság részéről: dr. Kohn Sámuel pesti, dr. Rosenberg Sándor aradi rabbikat és Oesterreicher P. E. ó-budai rabbielnököt. A szeminárium tanári kara teljes számban jelen volt, ugyszintén a tanítóképzői,

továbbá a felsőbb tanfolyam hallgatósa és az intézet összes növendékei; vidéki papok közül ott láttuk még Friedlieber Ignác szolnoki és Schwarz J. H. újpesti rabbit és egész sorát a zsidó irodalom művelői és barátai közül. A Friedmann Mór tanár által betanított szemináriumi kar zenekiséréttel előadta a 110. zsoltárt, melynek eléneklése után dr. Kohn Sámuel, mint a vizsgálóbizottság elnöke rövid beszédet intézett a három új rabbihoz: dr. Kecskeméti Lipót, dr. Elsas Bernát és dr. Kolbach Bertalanhoz, kik teljes papi diszben egymás mellett foglaltak helyet a frigszekrény előtt, üdvözölvén őket immár mint kartársakat, áldást és sikert kívánva nekik szent működésükhöz, de tanácsot is adva nekik, hogy sohasem hódoljanak amaz időnkben mindinkább elharapódzó kárhozatos felfogásnak, hogy a rabbi, ha mint szónok teljesítette kötelességét, más feladat rá nem vár. „Ló hamidras ikor — szólt — elo hammaaszé” nem a derasa — ha szabad ilyen merész etymológiával élnem — a fő, hanem a tett. Tanítani, buzdítani, cselekedni, javítani, nemes példát adni, ezt tekintsék majd első sorban szent feladatuknak. Őrizkedjenek tisztelt kartársaim főképen attól, hogy szónoklataikat csak szépen elmondják, anélkül, hogy szerinte cselekednének is; első sorban önök legyenek azok, kik saját tanításuk szerint éljenek; mert „Lo hamidros ikor elő hammaasze” nem a derasah a fő, hanem a szerinte való cselekedet, és őrizkedjenek végre, attól, hogy szónoklataik csillogó, vakító, de tartalom és tanítás nélküli frazisok összehalmozása legyen. „Ló hamidrass ikor — tisztelt barátaim — elő hammaasze” nem a szónoklat módja a fő, hanem a benne rejlő eszme, cselekedet. De ha egyrészt tette buzdítom, másrészt óva intem, kérve kérem önöket: őrizkedjenek a rombolás tettétől! A tétlenség tekintetben a legnagyobb tett.” Ily irányban folyt a nemes hévvel előadott beszéd, mely kis mestermű volt a maga nemében. — Most dr. Kecskeméti Lipót saját és társai nevében mondhatni prózában irt remek költeményben mondott köszönetet az intézetnek és tanárainak, ígérve, hogy a veti tanítás szellemében fognak élni és működni. „Szentirás, ha gyomány és történet lesznek vezércsillagaink” szólt és reszkető hangja mutatta, hogy ezt nem csak mondja, de egész lényé át is érzi. Bloch Mózes rabbi, az intézet 75 éves érdemes elnöke héber beszédet intézett erre tanítványaihoz: „nyilvánosan hirdetik ajkaim” hangzik a klasszikus héberséggel szerkesztett beszéd utolsó passusa „hogy bölcsességbe és tudományokba mélyedtetek, szeretett, drága tanítványaim, és az isteni ismeretek kincstárába behatoltatok. Nem tértetek el soha a hit és vallásosság utjáról és éltetek erényekkel telvék, de el ne felejtsetek soha, mit jegyeznek meg bölcsseink a szentirás e mondására „Őrizkedjél,

hogy felejtve ne felejts. . .“ ha felejteni k e z d e s z, elfelejtesz mindent; ha egy napig elhagysz engem, kettőre hagylak el tégedet, szól az isteni tan.“ Az agg mester reszkető kezét tévé aztán tanítványai fejére, kiket a kohanita áldással megáldott, mire átnyújtotta nekik a héber h a t t a r á h t, hosszú 11 év tanulmányaiknak és fáradozásainak koronája. A hymnus eléneklése fejezte be a szép és minden tekintetben léleklemelő ünnepélyt.

— **A héber tantárgyak tanárává** az országos izr. tanítóképző intézeten a közoktatásügyi miniszter — mint értesülünk — a vezérőlbizottság és a tanári kar ajánlatára dr. Schreiner Márton, csurgói rabbit fogja kinevezni. Dr. Schreiner fiatal kora daczára előkelő helyet foglal el a keleti tudományok terén. A fővárosban, (hol valószínűleg az egyetemen is habilitálná magát) természetesen sokkal több sikerrel folytathatná tudományos kutatásait, amely körülmény szintén egyike azon szempontoknak, melyek az illető köröket elhatározásukban vezérlik. — A héber tantárgyakat a tanítóképző intézeten tudvalevőleg a csak nemrég elhalálozott bold. Deutsch Henrik adta elő.

— **A miskolczi hitközség győzelme.** Megemlékeztünk arról az aljas aknamunkáról, melyet az orth. közvetítő bizottság elnöke a miskolczi orthodox hitközség ellen folytat, és melynek következtében a község kénytelen volt Csáky Albin grófhhoz fordulni. A „nagymogul“ azonban erre Budapestre hozatta az ő mondva csinált szefardjait, kik aztán szintén elmentek a miniszterhez, hogy külön hitközség alapítására kérjenek engedélyt. A miniszter azonban, mint most értesülünk, határozottan visszautasította a „szefardok“ indokolatlan kérelmét, és az orthodoxok kívánatai értelmében intézkedett. — Ez alkalommal közöljük azt a beszédet, melyet Grünfeld Ödön, a miskolczi község elnöke intézett Csáky grófhhoz:

„Nagyméltóságú miniszter ur, kegyelmes urunk! Orthodox hitközségünk, melynek képviseletében nagyméltóságod előtt megjelenni bátorkodunk, több mint 140 éve, hogy teljesen rendezett viszonyok között fenáll. A kongresszus megtartása folytán 1871-ben a szakadás nálunk is megtörtént; látva azonban, miszerint intézményeink szenvednek, nem fejlesztetnek, kénytelenek voltunk 1875-ben rendkívüli anyagi áldozatok árán a békét, az egyesülést megteremteni, föntartva orthodox irányunkat. Mindazonáltal a fővárosban székelő orthodox közvetítő bizottság elnöke, kinek üzelmeit és sarczolásait elviselni többé nem akartuk, 1876-ban a szakadást hitközségünk kebelében újból előidézte, ugyszólván éjjelen át a szeffárd frakciót megteremté anélkül, hogy Miskolczo„ a szefárd fithurgiát valaha gyakorolták volna. Nagyméltóságodnak dicsőült elődje hitközségünk áldozatkészségét jól ösmerte, tudta azt, miszerint már ezelőtt 50 esztendővel egy-

szólván a legelső elemi iskolát alakította Felső-Magyarországon, mely iskolának ez idő szerint egy 15 személyzetből álló tantestülete van, 650 gyermek látogatja, ezek közt 550 tandíjmentes, kik nemcsak tankönyvekkel és tanszerekkel, hanem télen át nagyrészen ruházattal és népkonyhánk részéről eledellel láttaknak el. Hitközségünk humanus intézményei közül közelismerésben részesüinek: virágzó nőegyletünk, ugyszintén a Chevra-Kadisa (szent-egylet), mely utóbbi a mult esztendőben ünnepelte 120 évi fennállásának jubileumát. Ezen egylet hitközségünk és a szefárd imaházi egyesület szegényeit egyaránt gyámolítja, segíyezi és kórházában, valamint magán-lakházakban ingyen gyógykezelgeti, és mindezen intézmények fejlesztésére a legbiztosabb jövedelem-forrását képező «gabellát» nagyméltóságod dicsőült elődje hitközségünk részére olykép biztosítá, hogy a hatóság által évenként összeirt és megállapított lélekszám magassága viszonyítva a bérlet nagyságához, képezte ugy a nagy hitközség, mint a szefárd imaházi egyesület tagjai közötti részesedési arányt, a jövedelem igazságos megosztásának kulcsát. Tudva azt, miszerint nagyméltóságod szivén hordja a kulturális, valamint a humanus intézmények fejlesztését: esedeztünk a város által felterjesztett emlékiratunkat alapos figyelemre méltatni, és az istenben boldogult elődje által tett intézkedéseket véglegesen fentartani kegyeskedjék.

A miniszter szívélyesen fogadta a küldöttséget és kijelentette, mennyire örül annak, hogy a hitközség oly szépen teljesíti kulturális kötelezségét. Megígérte, hogy személyesen foglalkozik majd az ügygyel. — Ezután megszólította a küldöttség tagjait: Schwarcz Hermant, Klein Gáspárt, Fischmann Joachimt, valamint vezetőit, Horváth Lajos és V adnay Károly képviselőket is.

— **A rombach-utczai zsinagógában** folyó hó 19-én, mint minden év rós-chódes ador előestéjén, a Chevra-Kadisah ünnepét ülték meg, melylyel Pollák L. rabbi az ünnepség szónoka összekötötte a dr. Philippson emlékének ünnepeltetését. (Dr. Adler Náthánról, a szintén csak nemrég elhalálozott angol chif-rabbiról, ki a zsidóság egyik disze, büszkesége volt, tán szintén illet volna ez alkalomból megemlékezni.) A megtelt templomban ott voltak a hitközség és a Chevra-Kadisah előljárói, a rabbiság és a hitközség nagyszámu előkelő tagjai. A Chevra-Kadisah működéséről szólva, Pollák rabbi igen szépen jegyezte meg nagy hatást keltett ünnepi beszédében, hogy hisz: »even mikir tizak«, a kö a falból hirdeti; a jótékonyság új szentélye, a páratlan új kórház épülete hirdeti működését, maga az épület kövei, de azok a márvány kövek is, melyekbe a nemes jóltevők nevei aranybetűkkel vésvék. Philippsonról a szónok mondhatni teljes képet nyújtott, a mely ép oly megkapó, mint sikerült tanulmánynak is beillik. A jomkippur-kóton imát Bachmann, a hirneves kántor teljes karral igen szépen adta elő.